

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Навчально-науковий інститут економіки,
управління, права та інформаційних технологій**

Кафедра підприємництва і права

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)**

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ

Розробник:
Михайлова Олена –
доцент кафедри підприємництва і права,
к.е.н., доцент

**Полтава
2022 р.**

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Стандартизація та сертифікація продукції
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра підприємництва і права
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Михайлова Олена, к.е.н., доцент Контакти: ауд. 484 (навчальний корпус 4) e-mail: olena.mykhailova@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/myhaylova-olena-sergiyivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність <i>ОПП Підприємництво</i>
Попередні умови для вивчення дисципліни	Передумовою для вивчення дисципліни «Стандартизація та сертифікація продукції» є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності при формуванні відповідних компетентностей при вивченні ОК 2 Вища математика та ОК 5 Інформаційні системи та технології

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: надати майбутнім фахівцям знання про науково-теоретичні основи, методологічні й організаційні положення стандартизації та сертифікації продукції.

Основні завдання навчальної дисципліни: ознайомити майбутніх фахівців знати поняття стандартизації; основних принципів та форм стандартизації; характеристики параметричної стандартизації; видів параметричних рядів; методів стандартизації; сутності, мети та завдань державної системи стандартизації; структурних елементів державної системи стандартизації: видів стандартів і порядку їх розроблення та впровадження; поняття якості продукції та послуг; також вміти здійснювати пошук загальних закономірностей, що дозволяють вивчати об'єкт стандартизації; здійснювати аналіз, щодо змін вимог споживачів до якості продукції; досліджувати вплив факторів від яких залежить якість продукції (послуг); розробляти препозиції щодо підвищення якості та конкурентоспроможності продукції за рахунок визначення споживчих переваг;

Компетентності:

Загальні:

ЗК 6 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

Фахові:

ФК 5 Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності

ФК 11 Знання і розуміння основних дефініцій, категорій, понять товарознавства, ознайомлення з основними групами харчових продуктів та непродовольчих товарів, опанування методами класифікації та кодування товарів, контролю якості продукції

Програмні результати навчання:

ПРН 5 Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

ПРН 21 Здійснювати вибір номенклатури показників якості товарів, вміти обирати методи та методики оцінювання якості товарів і аналіз отриманих показників

ПРН 23 Знати та вміти формувати асортимент товарів для здійснення підприємницької діяльності, здійснювати класифікацію товарів

Програма та структура навчальної дисципліни:

Назва теми	Кількість годин			
	усього	076 ПТБД бд 2022		
		л	с	с.р.
Тема 1. Основи стандартизації і сертифікації	22	4	2	16
Тема 2. Основні методи стандартизації	20	4	2	14
Тема 3. Державна система стандартизації	20	4	2	14
Тема 4. Стандартизація та сертифікація систем управління якістю	22	4	4	14
Тема 5 Стандартизація в різних сферах	22	4	4	14
Тема 6. Сертифікація відповідності послуг	22	4	4	14
Тема 7 . Міжнародні системи стандартизації та сертифікації	22	4	4	14
Усього годин	150	28	22	100

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання			Разом
	Розв'язування тестів	Реферат/ презентація	Виконання вправ на практичних заняттях	
ПРН 5	5	10	5	20
ПРН 21	15	10	15	40
ПРН 23	15	10	15	40
Всього	35	30	35	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Розв'язування тестів	Реферат/ презентація	Виконання вправ на практичних заняттях	

Тема 1. Основи стандартизації і сертифікації	5		5	10
Тема 2. Основні методи стандартизації	5	10	5	20
Тема 3. Державна система стандартизації	5		5	10
Тема 4. Стандартизація та сертифікація систем управління якістю	5	10	5	20
Тема 5 Стандартизація в різних сферах	5		5	10
Тема 6. Сертифікація відповідності послуг	5	10	5	20
Тема 7 . Міжнародні системи стандартизації та сертифікації	5		5	10
Разом	35	30	35	100

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
5	на високому рівні – ЗВО демонструє розуміння сутності матеріалу, про що свідчать 90 -100 % правильних відповідей
4	на середньому рівні – ЗВО демонструє знання і розуміння основних положень завдань (70 – 89 % вірних відповідей)
3	на достатньому рівні – ЗВО демонструє неточні знання і розуміння основних положень матеріалу, що підтверджується 60 – 69 % вірних відповідей
1-2	на низькому рівні – ЗВО демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень матеріалу; має 50 – 59 % вірних відповідей

Шкала та критерії оцінювання підготовки реферату/презентації

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
10	на високому рівні – ЗВО демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку; відповідь містить обґрунтовані висновки
9	на середньому рівні – ЗВО демонструє знання і розуміння основних положень питання, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді
7-8	на достатньому рівні – ЗВО демонструє неточні знання і розуміння основних положень питання; висновки неповні; наявні несуттєві помилки під час відповіді
0-6	на низькому рівні – ЗВО демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання; наявні суттєві помилки; висновки неповні

Шкала та критерії оцінювання вправ на практичних заняттях

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
5	розкриті питання самостійної роботи; ЗВО демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку; відповідь містить обґрунтовані висновки
4	на середньому рівні – ЗВО демонструє знання і розуміння основних положень питання самостійної роботи, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді
3	на достатньому рівні – ЗВО демонструє неточні знання і розуміння основних положень питання; висновки неповні; наявні несуттєві помилки під час відповіді
1-2	на низькому рівні – ЗВО демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання; наявні суттєві помилки; висновки неповні

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 150 год. Кількість кредитів – 5,0. Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про 15

академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Баль-Прилипка Л. В., Слободянюк Н. М., Поліщук Г. Є., Паска М. З., Бурак В. Є. Стандартизація, метрологія, сертифікація та управління якістю : підручник. Київ : Компринт, 2017. 571 с.
2. Берзіна С. В., Яреськовська І. І. та ін. Системи екологічного управління: сучасні тенденції та міжнародні стандарти : посібник. Київ : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 134 с.
3. Бондаренко Г. Г., Косач Н. І., Сіроклин В. П. та ін. Сертифікація і аудит : навч. посіб. Харків : ХАІ, 2018. 120 с.
4. Дубініна А. А., Селютіна Г. А., Ленерт С. О., Селютін В. М. Сертифікація товарів: навч. Посібник. Х.: ХДУХТ, 2016. 285 с.
5. Стріха Л. О., Назаренко І. В., Гроза В. І. Стандартизація продукції та послуг : курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2017. 80 с.
6. Стойко І.І. Шерстюк Р.П. Стандартизація, сертифікація, метрологія (Програма, курс лекцій, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, термінологічний словник, тести, нормативні документи). Навч.-метод. посібник. – Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя. 2021. – 224 с.
7. Медведева Н. А., Радько О. В., Близнюк О. Д., Регульський, М. М. Стандартизація і сертифікація продукції та послуг. Навчальний посібник. — К. : НАУ, 2013. — 400 с.
8. Малюк Л.П., Терешкін О.Г. Стандартизація, сертифікація і метрологія: Навч. посібник / Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі. – Харків: ХДУХТ, 2013. – 159 с.
9. Топольник В.Г., Котляр М.А. Метрологія, стандартизація, сертифікація і управління якістю: Навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006». 2018. С. 212.
10. Закон України Про стандартизацію від 05.06.2014 № 1315-VII. – режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>.

Допоміжні

11. ДСТУ 1.1:2015 Національна стандартизація. Стандартизація та суміжні види діяльності. Словник термінів
12. ДСТУ 1.2:2015 Національна стандартизація. Правила проведення робіт з національної стандартизації
13. ДСТУ 1.7:2015 Національна стандартизація. Правила та методи прийняття міжнародних і регіональних нормативних
14. ДСТУ ISO 9000:2007 Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів
15. ДСТУ ISO 9001:2009 Системи управління якістю. Вимоги
16. ДСТУ ISO 9004:2012 Управління задля досягнення сталого успіху організації. Підхід на основі управління якістю
17. ДСТУ ISO 14001:2006 Системи екологічного керування. Вимоги та настанови щодо застосовування
18. ДСТУ OHSAS 18001:2010. Системи управління гігієною та безпекою праці
19. ДСТУ OHSAS 18002:2015 Системи управління гігієною та безпекою праці. Основні принципи виконання вимог OHSAS 18001
20. ДСТУ ISO 10012:2005 Системи керування вимірюванням. Вимоги до процесів вимірювання та вимірювального обладнання
21. ДСТУ ISO 22000:2007 Системи управління безпечністю харчових продуктів.

Вимоги до будь-яких організацій харчового ланцюга

22. ДСТУ EN ISO/IEC 17021-1:2015 Оцінка відповідності. Вимоги до органів, які здійснюють аудит і сертифікацію систем управління. Частина 1. Вимоги

23. ДСТУ EN ISO/IEC 17024:2015 Оцінка відповідності. Загальні вимоги до органів, що проводять сертифікацію персоналу

24. ДСТУ EN ISO/IEC 17065:2014 Оцінка відповідності. Вимоги до органів з сертифікації продукції, процесів та послуг

25. ДСТУ EN ISO/IEC 17067:2014 Оцінка відповідності. Основні положення сертифікації продукції та керівні вказівки щодо схем сертифікації продукції

26. ДСТУ ISO/IEC 17000:2007 Оцінювання відповідності. Словник термінів і загальні принципи

27. ДСТУ ISO/IEC 17007:2009 Оцінювання відповідності. Настанови щодо складання нормативних документів, придатних до використання для оцінювання відповідності

28. ДСТУ ISO/IEC 17011:2017 Оцінювання відповідності. Загальні вимоги до органів акредитації, що акредитують органи оцінювання відповідності 25. ДСТУ ISO/IEC TS 17021-2:2014 Оцінка відповідності. Вимоги до органів, що забезпечують аудит та сертифікацію систем менеджменту

29. ДСТУ ISO/IEC 17021-3:2014 Оцінка відповідності. Вимоги до органів, що забезпечують аудит та сертифікацію систем менеджменту. Частина 3. Вимоги до компетентності для аудитів та сертифікації систем менеджменту якості

30. ДСТУ ISO/IEC 17025:2017 Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій

31. ДСТУ ISO/IEC 17030:2005 Оцінювання відповідності. Загальні вимоги до знаку відповідності третьої сторони

32. ДСТУ ISO/IEC 17050-1:2006 Оцінювання відповідності. Декларація постачальника про відповідність. Частина 1. Загальні вимоги

33. ДСТУ ISO/IEC 17050-2:2006 Оцінювання відповідності. Декларація постачальника про відповідність. Частина 2. Підтверджувальна документація

34. ДСТУ-Н РМГ 102:2012 Модулі оцінки (підтвердження) відповідності та схеми сертифікації

35. ДСТУ ISO/IEC Guide 28:2007 Оцінювання відповідності. Настанови щодо системи сертифікації продукції третьою стороною

36. ДСТУ ISO/IEC Guide 67:2008 Оцінювання відповідності. Засади сертифікації продукції Інформаційні ресурси

37. Наказ міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.02.2015 № 76 «Про затвердження Положення про керівну раду національного органу стандартизації» (<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0186-15>)

38. Розпорядження Кабінету міністрів України від 26 листопада 2014 р. № 1163-р «Про визначення державного підприємства, яке виконує функції національного органу стандартизації» (<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1163-2014-%D1%80>)

39. Закон України від 05.06.2014 № 1315-VII «Про стандартизацію» (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>)

40. Розпорядження Кабінету міністрів України від 31.10.2011 № 1123-р «Про заходи щодо утворення національного органу стандартизації» (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1123-2011-%D1%80>)

41. Постанова Кабінету міністрів України від 21.08.2003 № 1337 № «Про утворення Українського науково-дослідного і навчального центру проблем стандартизації, сертифікації та якості» (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1337-2003-%D0%BF>)

42. Наказ Держспоживстандарту України від 20.05.2002 № 298 «Про затвердження Типового положення про технічний комітет стандартизації» (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0578-02>)

43. Указ президента України від 13.04.2011 № 465/2011 «Про Положення про

Державну інспекцію України з питань захисту прав споживачів» (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/465/2011>)

44. Постанова Кабінету міністрів України від 25.05.1992 № 269 «Про організацію роботи, спрямовану на створення державних систем стандартизації, метрології та сертифікації» (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/269-92-%D0%BF>)

45. Закон України від 15.01.2015 № 124-VIII «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» (<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/124-19>)

46. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі від 14.04.2016 року № 696 «Про затвердження Положення про департамент технічного регулювання» ([http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?title=DepartamentTekhnichnogoReguliuvan nia](http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?title=DepartamentTekhnichnogoReguliuvan%20nia))

47. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 20.08.2002 № 255 «Про затвердження Положення про штрихове кодування товарів» (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0733-02>)

48. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1184 «Про затвердження форми, опису знаку відповідності технічним регламентам, правил та умов його нанесення» (<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1184-2015-%D0%BF>)

49. Закон України від 17.05.2001 № 2407-III «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» (<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2407-14>)

50. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.01.2016 № 95 «Про затвердження модулів оцінки відповідності, які використовуються для розроблення процедур оцінки відповідності, та правил використання модулів оцінки відповідності» (<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/95-2016-%D0%BF>)